

Advies

Reparatiebesluit energiepremies

SERV, 20 januari 2010
Minaraad, 28 januari 2010

Contactpersoon SERV: Peter Van Humbeeck
Contactpersoon Minaraad: Francis Noyen

Wetstraat 34-36, B- 1040 Brussel
tel: 02 209 01 11, fax: 02 217 70 08
www.serv.be

Kliniekstraat 25, 4de verdieping, B-1070 Brussel
tel: 02/558.01.30, fax: 02/558.01.31
info@minaraad.be - www.minaraad.be

Mevrouw Freya Van den Bossche
Vlaams minister van Energie, Wonen, Ste-
den en Sociale Economie
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

Datum: 28 januari 2010
Uw ref.: 09081/JS/AO/1685
Onze ref.: SERV_ADV_20100120_reparatiebesluit_energiepremies
Betreft: Ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2007 inzake de openbardienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2008 tot toekenning van premies voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen in woongebouwen.

Mevrouw de minister,

Op 21 december 2009 heeft u de SERV en de Minaraad om advies gevraagd over bovenvermeld ontwerp van besluit. Bijgevoegd vindt u het gezamenlijke advies van de beide raden.

De raden waarderen dat met het voorliggende ontwerpbesluit tegemoet wordt gekomen aan enkele (door de raden voorspelde) administratieve knelpunten in enkele energiepremies. Toch menen zij dat de voorgestelde nieuwe procedure niet voldoet. De regeling blijft onnodig complex en geeft slechts voor een beperkte doelgroep (beschermde afnemers die werken met een erkende aannemer) een beperkte administratieve vereenvoudiging. De raden suggereren om de diverse premies door één instantie te laten uitbetalen, en aldus een daadwerkelijk uniek loket te implementeren.

Verder vragen de raden om ad hoc aanpassingen aan de regelgeving zoveel mogelijk te vermijden, door op korte termijn werk te maken van een grondige evaluatie en meer fundamentele verbetering van de effectiviteit en efficiëntie van de energiepremies. Dat kan het best gebeuren op basis van een conceptnota, zodat de raden de kans krijgen om reeds in een vroeg stadium kennis te nemen van de gemaakte probleemanalyse en verkenning van beleidsopties, en input te leveren voor de verdere beleidsvoorbereiding en besluitvorming.

Wij hopen, mevrouw de minister, dat u met het advies terdege rekening zult houden.

Met de meeste hoogachting,

Peter Leyman
Voorzitter SERV

Walter Roggeman
Voorzitter Minaraad

1. Inleiding

SERV en Minaraad werden op 21 december 2009 door de Vlaamse minister bevoegd voor Energie om advies gevraagd over een besluit tot wijziging van de administratieve regeling van enkele energiepremies. Voluit gaat het om het “ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2007 inzake de openbardienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2008 tot toekenning van premies voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen in woongebouwen”.

Het ontwerpbesluit beoogt volgende doelstellingen:

1. Een meer klantvriendelijke uitbetalingsprocedure van de verhoogde dakisolatiepremie voor beschermde klanten die de dakisolatiewerken laten uitvoeren door een geregistreerde aannemer. Aan de aard en hoogte van de tegemoetkomingen zelf verandert er niets.
2. Vermijden dat de aanvullende premies voor dakisolatie, samen met de premie van de netbeheerder, meer kunnen bedragen dan het factuurbedrag. Dit principe werd in eerdere nota's aan de Vlaamse Regering opgenomen en wordt nu ter bevordering van de rechtszekerheid ook in het besluit opgenomen.
3. Een rechtzetting waardoor de sociale huisvestingsmaatschappijen, de sociale verhuurkantoren, de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, het Vlaams Woningfonds, de lokale besturen, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en verenigingen die ook in aanmerking komen voor de dakisolatiepremie voor de dak- of zoldervloerisolatie die zij laten uitvoeren in de woningen die zij verhuren of doorverhuren, voor de verdere toepassing van deze regeling gelijkgesteld worden met huishoudelijke eindafnemers, zodat ze tevens moeten voldoen aan de voorwaarden op het vlak van minimale R-waarde, opname in de lijsten...
4. Vermijden van dubbele subsidiering door aanpassing van de regeling van de premie, in het licht van het nieuwe federale belastingskrediet voor energiebesparende investeringen. Met name wordt toegevoegd dat de premie voor niet-belastingbetalers niet kan worden toegekend aan personen die gebruik kunnen maken van het terugbetaalbaar belastingkrediet, vermeld in artikel 156bis, eerste lid, 2° van het Wetboek van de Inkomstenbelasting 1992.

De belangrijkste wijziging vormt hetgeen is vermeld onder punt 1. De onderstaande kader vat voor de duidelijkheid samen wat er wel en niet zou veranderen, aangezien het resultaat van de voorgelegde regeling verschilt van hetgeen de Vlaamse regering daarover communiceerde¹.

1

**De administratieve procedure van de huidige regeling
en wat er (niet) zou veranderen**

Iemand die investeert in dakisolatie en een beroep doet op de verbeterings- een aanpassingspremie (VAP-premie), moet de aanvraag indienen bij het Agentschap Wonen. Het Agentschap Wonen betaalt de aanvullende premie van 100 à 500 euro. Het Agentschap Wonen moet tevens de uitbetaalde premies vergelijken met de lijsten die het maandelijks van het VEA ontvangt. Als een begunstigde van de aanvullende VAP-premie voor dakisolatie niet voorkomt op die lijsten, moet het Agentschap Wonen melden aan de aanvrager van de VAP-premie dat er ook een premie kan worden aangevraagd bij de netbeheerder. Als die vervolgens de premie van de netbeheerders aanvraagt bij de netbeheerder, zal de netbeheerder die premie uitbetalen. De netbeheerder zal vervolgens de informatie over de uitbetaalde premies doorgeven aan VEA, waarna VEA de basispremie van 500 euro zal uitbetalen.

Iemand die investeert in dakisolatie en geen beroep doet of kan doen op de VAP-premie, moet de premie van de netbeheerders aanvragen bij de netbeheerder. De netbeheerder zal die premie uitbetalen. De netbeheerder moet maandelijks informatie over de uitbetaalde premies doorgeven aan VEA. VEA zal de nieuwe premie van 500 euro uitbetalen en in geval van een beschermde afnemer/doe-het-zelver ook een aanvullende premie van 100 euro. Als het gaat om een beschermde afnemer die werkt met een erkende aannemer, moet VEA de informatie maandelijks doorgeven aan het Agentschap Wonen en zal het Agentschap Wonen een aanvullende premie van 100 à 500 euro uitbetalen.

De voorgestelde nieuwe regeling wijzigt enkel de procedure voor de laatstvermelde categorie: een beschermde afnemer die werkt met een erkende aannemer. Zij ontvangen vandaag de aanvullende premie van 500€ van VEA, de verhoogde premie via het Agentschap Wonen-Vlaanderen en de basispremie via hun netbeheerder. In de voorgestelde nieuwe regeling worden de aanvullende premie en de verhoogde premie uitbetaald via VEA en de basispremie via de netbeheerder. Er blijven dus twee loketten bestaan. Voor andere doelgroepen verandert er niets.

De burger zal zijn premies voor dakisolatie dus blijven ontvangen van twee instanties en op twee momenten en in het 'slechtste' geval van drie instanties en op drie momenten, andere bestaande premies niet meegerekend (Vlaamse subsidie voor niet-belastingbetalers, Vlaamse subsidie voor sociale verhuurkantoren, provinciale en gemeentelijke premie, fiscale aftrek).

De Vlaamse regering stelde in haar communicatie naar aanleiding van de eerste principiële goedkeuring van het voorliggende dossier nochtans: "De wijziging beoogt het premiesysteem voor de aanvrager te verduidelijken, door de verantwoordelijkheid voor de uitbetaling van het volledige premiebedrag bij één entiteit te leggen". Ook de Inspectie van Financiën gaat er in zijn advies vanuit dat de aanpassingen zorgen voor "een centralisering van de uitbetalingsregeling, zodat de volledige subsidie in één keer wordt uitbetaald (één-loketbenadering, dus efficiëntiewinst) en er minder klachten dienen te worden behandeld".

2. Advies

1. De raden waarderen dat de Vlaamse regering met het voorliggende ontwerpbesluit tegemoet komt aan enkele administratieve knelpunten en tekortkomingen die werden vastgesteld bij de toepassing van een aantal energiepremies. Wel merken de raden op dat de vastgestelde problemen waren voorspeld: in hun adviezen voorafgaand aan de invoering van de aanvullende premie voor dakisolatie wezen de beide raden al op de onnodig complexe administratieve procedure en op het gevaar van oversubsidiëring. De problemen hadden m.a.w. vermeden kunnen worden.

2. Ten tweede menen de raden dat de voorgestelde nieuwe procedure niet voldoet. Er verandert enkel iets voor de doelgroep van de beschermde klanten die de dakisolatiewerken laten uitvoeren door een geregistreerde aannemer. Zij ontvangen hun premies voortaan via twee in plaats via drie instanties. Voor de overige gezinnen verandert er niets terwijl het probleem daar even groot of zelfs groter is (zie inleiding). Bijvoorbeeld de premie voor dakisolatie voor mensen die in aanmerking komen voor de verbeteringspremie zal nog altijd worden uitbetaald door drie instanties: Wonen-Vlaanderen, VEA, en de netbeheerders. Bovendien blijft er tussen deze instanties een administratief complexe informatie-uitwisseling nodig. Van een eenvoudige regeling of een uniek loket is dus geen sprake. De kans is dan ook groot dat het aantal klachten of vragen niet wezenlijk zal dalen.

De raden vinden het ontwerpbesluit dan ook een gemiste kans. Zij dringen nogmaals aan op de daadwerkelijke invoering van een uniek loket, in eerste instantie voor energiepremies en geleidelijk aan uit te breiden naar alle gebouwengerelateerde premies en alle bestuursniveaus. Vanuit het standpunt van kosten, administratieve eenvoud en efficiënte communicatie is het immers aangewezen om de premies bij één instantie aan te vragen en door één instantie te laten uitbetalen. Dan zit ook alle rechtstreekse communicatie met de burger voor de aanvraag en afwikkeling van de aanvraag in één hand.

Zo'n uniek loket moet ook als hefboom fungeren voor de vereenvoudiging en betere onderlinge afstemming van de premies zelf. De situatie is vandaag immers bijzonder complex, met uiteenlopende premies met elk verschillende doelgroepen (types woningen, types gezinnen, eigendom, inkomens- en KI-grenzen, omvang van de werken...) en modaliteiten (welke werken, welke facturen, waar aanvragen, wijze van berekening, instantie die uitbetaalt...).

In de marge wijzen de raden erop dat door de integrale schrapping van art. 13ter van het besluit van de Vlaamse Regering houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen ook de bepaling in fine is weggefallen, die stelt: "Het agentschap informeert de begunstigen van de premie, vermeld in artikel 13, eerste lid, 1°, h), die niet voorkomen op de lijsten, vermeld in het tweede lid, over de premies die ze voor het plaatsen van dak- of zoldervloerisolatie kunnen aanvragen". De raden menen dat deze informatieplicht hoedanook zinvol blijft.

3. Ten derde menen de raden dat het voorliggende besluit (opnieuw) veel weg heeft van symptoombestrijding. De aanhoudende wijzigingen, administratieve complexiteit, versnippering van regels, procedures en instanties van wie de burger en ondernemingen energiepremies ontvangt en de gebrekkige afstemming tussen de talrijke premie- en subsidiemechanismen onderling, hebben volgens de raden meer fundamentele oorzaken die eveneens dringend moeten worden aangepakt. Met name gaat het om:

- de soms moeizame samenwerking tussen betrokken instanties en beleidsdomeinen (energie, wonen, armoede, economie...) en bestuursniveaus (gemeente, provincie, intercommunales, Vlaams, federaal);
- de nood aan versterking van de politiek-administratieve capaciteit en verbetering van de wijze van voorbereiding van de dossiers (aandacht voor evaluatiecapaciteit en -deskundigheid, alternatieve beleidsinstrumenten, kwaliteitsvolle consultatie- en RIA-processen...);
- de onuitgekleerde discussie over de rollen en taakverdeling tussen de verschillende actoren op de energiemarkt (netbeheerders, gemeenten, ESCO's, VEA, VREG, departement LNE...);
- een tekort aan analyse en debat over enkele belangrijke beleidsopties en beleidskwesties (bv. de problematiek van energiebesparing (en woningkwaliteit in het algemeen) in huurwoningen, de aanpak van de (energie)problematiek bij de meest behoeftigen (bv. probleem van prefinanciering, integratie met het overige gebouwengerelateerde beleid en het armoedebeleid enz.), de plaats en vormgeving van de REG- en sociale openbaardienstverplichtingen, de financiering van het energiebeleid...)

De raden dringen in elk geval aan op een meer grondige evaluatie en meer fundamentele verbetering op korte termijn van de effectiviteit en efficiëntie van de energiepremies, in overeenstemming met de engagementen opgenomen in het regeerakkoord, de beleidsnota Energie en in het Werkgelegenheidsplan en de krachtlijnen voor het Investeringsplan (WIP) zoals goedgekeurd op VESOC op 18 december 2009. De adviezen die SERV en Minaraad in dat verband al eerder uitbrachten vormen daarvoor, naast andere informatie, alvast een nuttig referentiepunt.

Zoals vermeld in het recente SERV-advies over de beleidsnota's, kan die (gedeeltelijk ook decretaal) geplande evaluatie en stroomlijning van de financiële ondersteuningsmaatregelen voor energiebesparende investeringen, het best gebeuren op basis van een conceptnota, zodat de raden de kans krijgen om reeds in een vroeg stadium kennis te nemen van de gemaakte probleemanalyse en verkenning van beleidsopties, en tijdig input kunnen leveren voor de verdere beleidsvoorbereiding en besluitvorming.

Referentielijst

SERV, Advies van 14 november 2001 over het ontwerp van besluit inzake de openbare dienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik.

SERV, Advies 13 september 2006 over het besluit REG-openbare dienstverplichtingen (resultaats- en actieverplichtingen netbeheerders).

SERV, Advies van 6 februari 2008 over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van premies voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen in woningen.

SERV, Advies van 10 september 2008 over het ontwerp van subsidiebesluit sociale verhuurkantoren voor REG-investeringen.

SERV, Advies van 3 december 2008 over het voorontwerp van besluit inzake een dakisolatiepremie en energiescans.

SERV, Advies van 7 december 2009 over de beleidsnota's 2009-2014.

SERV, Advies van 9 november 2009 over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2010 en over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009.

Minaraad, Advies van 8 november 2001 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik.

Minaraad, Advies van 7 september 2006 over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering inzake de openbaredienstverplichtingen van het rationeel energiegebruik

Minaraad, Advies van 21 januari 2008 over het voorontwerp van besluit tot toekenning van premies voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen in woningen.

Minaraad, Advies van 26 augustus 2008 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van subsidies aan sociale verhuurkantoren voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen in woongebouwen.

Minaraad, Briefadvies van 27 november 2008 over het voorontwerp van besluit inzake een dakisolatiepremie en energiescans.